

งานวัยรุ่น

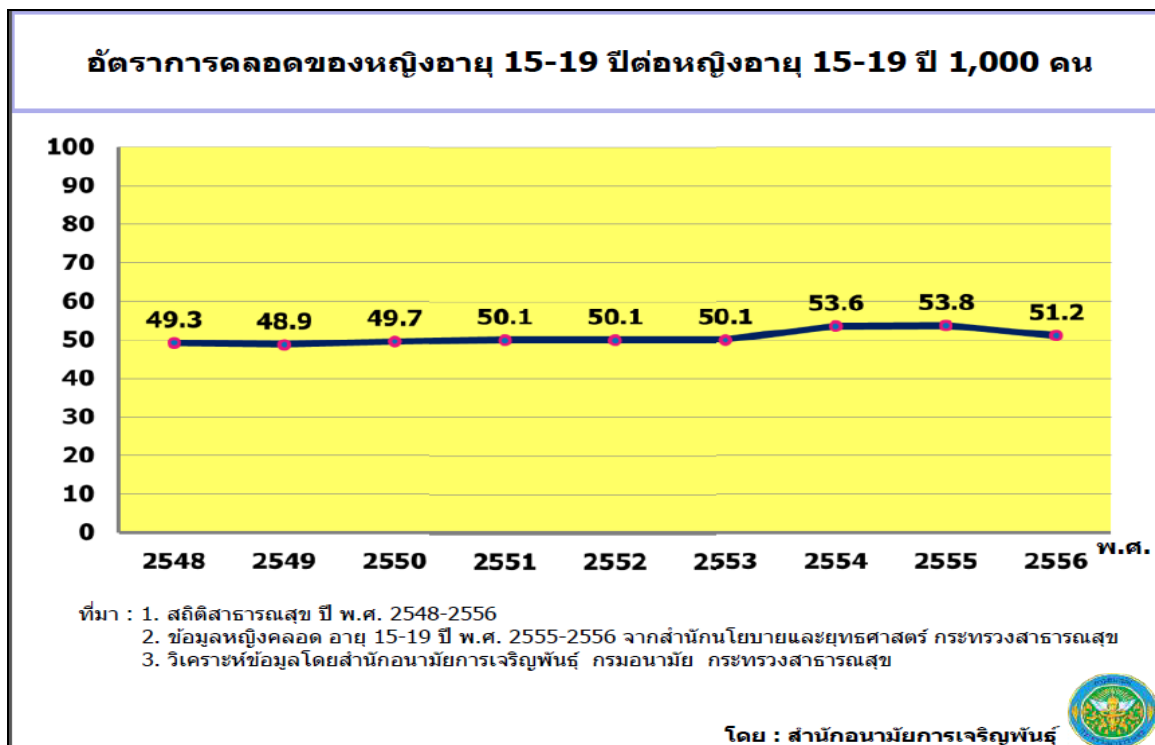
โดย ดร.เทวินทร์ วาริศรี

นักวิชาการสาธารณสุขชำนาญการ

สถานการณ์ระดับประเทศ

จากข้อมูลสถิติการเกิดมีชีพ พบว่า เมื่อพิจารณาย้อนหลังไปตั้งแต่อดีต (พ.ศ.2502-2555)จะเห็นได้อย่างชัดเจนว่าแนวโน้มแม่วัยรุ่น คือ กลุ่มมารดาที่มีอายุน้อยกว่า 20 ปี ได้ไต่ระดับเพิ่มขึ้นอย่างต่อเนื่อง จากร้อยละ 5.44 ในปี 2503 เป็นร้อยละ 16.59 ในปี 2555 ในขณะเดียวกัน อายุของคุณแม่วัยรุ่นก็ลดลงเรื่อยๆ โดยในปี 2555 พบคุณแม่อายุน้อยที่สุดเพียง 10 ปีเท่านั้น ซึ่งจากข้อมูลในกลุ่มมารดาที่มีอายุน้อยกว่า 15 ปี ก็มีแนวโน้มเพิ่มขึ้นเรื่อยๆเช่นเดียวกัน โดยเพิ่มจากร้อยละ 0.03 ในปี 2503 เป็นร้อยละ 0.46 ในปี 2555 สถานการณ์ล่าสุด พ.ศ.2555 พบว่า จำนวนการเกิดจากทุกกลุ่มอายุมารดา 801,737 คน เป็นมารดาอายุตั้งแต่ 20 ปี ขึ้นไป จำนวน 668,710 คน คิดเป็นร้อยละ 83.41 จากจำนวนการเกิดทั้งหมด มารดาอายุต่ำกว่า 20 ปี จำนวน 133,027 คน คิดเป็นร้อยละ 16.59 จากจำนวนการเกิดทั้งหมด ซึ่งในกลุ่มนี้ประกอบไปด้วย กลุ่มมารดาที่มีอายุ 15-19 ปี จำนวน 129,320 คิดเป็นร้อยละ 97.21 จากกลุ่มมารดาอายุต่ำกว่า 20 ปี และมารดาอายุต่ำกว่า 15 ปี จำนวน 3,707 คน คิดเป็นร้อยละ 2.79 จากกลุ่มมารดาอายุต่ำกว่า 20 ปี

จากสถานการณ์การตั้งครรภ์ของวัยรุ่นในประเทศไทยที่มีแนวโน้มสูงขึ้น รัฐบาลได้ประกาศวาระแห่งชาติและดำเนินงานตามยุทธศาสตร์ป้องกันและแก้ไขปัญหาเด็กและเยาวชนตั้งครรภ์ไม่พร้อมตั้งแต่ปี 2553 โดยภาคีเครือข่ายทุกภาคส่วนที่เกี่ยวข้องได้บูรณาการแผนปฏิบัติการ ร่วมมือร่วมใจกันอย่างจริงจัง และมีกลไกการขับเคลื่อนทั้งในระดับชาติ จังหวัดและชุมชน

ปัจจุบันประเทศไทยได้ปรับปรุงข้อมูลอัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่น ให้สอดคล้องตามเกณฑ์สากลขององค์การอนามัยโลก โดยกำหนดนิยาม อัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่น หมายถึงการคลอดบุตรของหญิง อายุ 15 -19 ปี ต่อจำนวนประชากรหญิงอายุ 15 – 19 ปี พันคน โดยใช้ข้อมูลการจดทะเบียนเกิดจากข้อมูลทะเบียนราษฎร สำนักบริหารงานทะเบียน กรมการปกครอง กระทรวงมหาดไทย

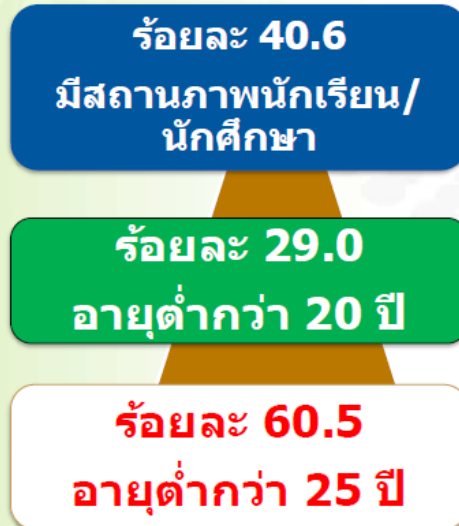

อัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่นอายุ 15 - 19 ปี เฉลี่ยทั่วโลกประมาณ 65 คนต่อสตรีวัยรุ่นพันคน สูงสุดในกลุ่มประเทศแถบแอฟริกาใต้ บางประเทศในเอเชียใต้ และลาตินอเมริกา รองลงมาคือ ตะวันออกกลาง, แอฟริกาเหนือ, สหรัฐอเมริกา และยุโรปตะวันออก ส่วนประเทศที่มีอัตราการคลอดในสตรีวัยรุ่นต่ำสุดคือ ประเทศแถบ สแกนดิเนเวีย, สวิตเซอร์แลนด์, ญี่ปุ่น, เกาหลี และจีน

(มนฤดี เตชะอินทร์ และ พรณี ศิริวรรณภา,2555) รายงานสถิติสุขภาพโลก 2013 (World Statistics 2013) ขององค์การอนามัยโลกพบว่าประเทศไทย มี “อัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่น” อยู่ที่ 47 คน ต่อสตรีอายุ 15-19 ปี พันคน

(สำนักงานปลัดกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์,2556) รายงานสถานการณ์การคลอดบุตรของวัยรุ่นไทยปี 2555 พบว่าภาพรวมของประเทศไทย ในปี 2555 มี อัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่น อยู่ที่ 46.92 คน เมื่อจำแนก รายภาค พบว่าภาคกลางมีอัตราการคลอดบุตรของวัยรุ่นสูงสุด อยู่ที่ 55.20 คน รองลงมาเป็นภาคเหนือ ภาคใต้ ภาคตะวันออกเฉียงเหนือ และกรุงเทพมหานคร

ร้อยละของผู้ที่ทำแท้งจำแนกตามกลุ่มอายุ

ที่มา : รายงานการเฝ้าระวังการแท้งในประเทศไทยสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย 2556

สถานการณ์งานวัยรุ่น

สถานการณ์ระดับประเทศ

- การตั้งครรภ์ในวัยรุ่นของประเทศไทยมีจำนวนมากขึ้น
- อายุของคุณแม่วัยรุ่นลดลงเรื่อยๆ โดยพบอายุน้อยที่สุดในประเทศ 9 ขวบ

หัวข้อ	เป้าหมาย	ประเทศ	เขต
อัตราการคลอดของหญิงอายุ 15-19 ปี	ไม่เกิน 50 ต่อ พันประชากรหญิงอายุ 15-19 ปี	20.74	17.27
โรงพยาบาลสังกัดกระทรวงสาธารณสุข ผ่าน เกณฑ์ รพ.มาตรฐานบริการสุขภาพที่เป็นมิตร กับวัยรุ่น	ร้อยละ 40	31.9	48.4
อำเภอผ่านเกณฑ์ อำเภอการอนามัยเจริญพันธุ์	ร้อยละ 40	20.83 182	39.39 13/33

งานวัยรุ่น ศูนย์อนามัยที่ 2 สระบุรี

อัตราการคลอดบุตรโดยมารดาอายุ 15-19 ปี(ต่อประชากรหญิง อายุ 15-19 ปี พันคน) ในปี2555 ของทุกจังหวัดมากกว่า 50 โดยจังหวัดสระบุรีมีอัตราสูงสุด คือ 59.23 รายละเอียดตามตารางที่1

ตารางที่ 1 : อัตราการคลอดบุตรโดยมารดาอายุ 15-19 ปี(ต่อประชากรหญิง อายุ 15-19 ปี พันคน) จำแนกรายจังหวัด (เขต2) ปี 2555

ลำดับที่	จังหวัด	อัตราการคลอดโดยมารดาอายุ 15-19 ปี (ต่อประชากรหญิง อายุ 15-19 ปี พันคน)
1	สระบุรี	59.23
2	ลพบุรี	50.34
3	สิงห์บุรี	50.41
4	นครนายก	58.67

และจากข้อมูลของสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ กรมอนามัย พบว่าร้อยละของการคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปีต่อจำนวนการคลอดทั้งหมดของจังหวัดต่างๆในเขต 2 ตั้งแต่ปีพ.ศ. 2546-2555 มีแนวโน้มสูงขึ้นในทุกจังหวัด รายละเอียดตามตารางที่ 2

ตารางที่ 2 ร้อยละของการคลอดในวัยรุ่นอายุ 15-19 ปีต่อจำนวนการคลอดทั้งหมด ของจังหวัดในเขต 2

จังหวัด	2546	2547	2548	2549	2550	2551	2552	2553	2554	2555
ลพบุรี	16.2	17.6	18.8	19.2	19.4	20.4	20.9	19.5	20.2	19.6
สิงห์บุรี	15.9	17.9	18.3	19.0	19.5	19.6	18.5	19.4	18.6	17.6
สระบุรี	15.1	17.1	16.3	16.5	16.6	17.3	18.8	18.1	18.8	18.6
นครนายก	16.2	17.5	17.3	18.6	18.9	18.4	18.5	17.3	19.5	16.1

ในปี 2557 อัตราการคลอดบุตรโดยมารดาอายุ 15-19 ปี(ต่อประชากรหญิง อายุ 15-19 ปี พันคน) ของทุกจังหวัดน้อยกว่า 50 โดยจังหวัดนครนายกมีอัตราสูงสุด คือ 22.60 รายละเอียดตามตารางที่3

ตารางที่ 3 : อัตราการคลอดบุตรโดยมารดาอายุ 15-19 ปี(ต่อประชากรหญิง อายุ 15-19 ปี พันคน) จำแนกรายจังหวัด (เขต2) ปี 2557

ลำดับที่	จังหวัด	อัตราการคลอดโดยมารดาอายุ 15-19 ปี (ต่อประชากรหญิง อายุ 15-19 ปี พันคน)
1	สระบุรี	17.64
2	ลพบุรี	15.69
3	สิงห์บุรี	19.37
4	นครนายก	22.60

ผลจากการดำเนินงานที่ผ่านมา

ในเขต 2 จากสถานการณ์ดังกล่าวข้างต้น ได้มีการดำเนินงานขับเคลื่อนนโยบายอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์และสถานบริการที่เป็นมิตรสำหรับวัยรุ่นให้เครือข่ายได้ดำเนินการเพื่อเกิดความร่วมมือในการป้องกันและแก้ไขปัญหาการตั้งครรภ์ในวัยรุ่น ซึ่งทุกจังหวัดได้รับทราบนโยบายและดำเนินการชี้แจงสนับสนุนให้ระดับอำเภอและตำบลได้ดำเนินการขับเคลื่อนไปพร้อมกัน (รายละเอียดตามเอกสารแนบ)

นอกจากนี้ในปีงบประมาณ 2557 ศูนย์อนามัยที่ 2 สระบุรีได้ดำเนินการขับเคลื่อนการดำเนินงานโดยการจัดประชุมกิจกรรมต่างๆ ดังนี้

1. จัดประชุมพัฒนารูปแบบการดำเนินงานการป้องกันการตั้งครรภ์ไม่พร้อมในวัยรุ่นของเขต 2

ผลการดำเนินการของกิจกรรม

ดำเนินการจัดประชุมจำนวน 3 รุ่น รุ่นที่ 1 ในวันที่ 31 มกราคม ณ ห้องประชุมสสจ.สิงห์บุรี รุ่นที่ 2 วันที่ 5 กุมภาพันธ์ 2557 ณ ห้องประชุม สสจ.นครนายก รุ่นที่ 3 วันที่ 6 กุมภาพันธ์ 2557 ณ ห้องประชุมรพ.บ้านหมี่ มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด 173 คน เป็นชาย 29 คน หญิง 144 คน

ปัญหา อุปสรรค โอกาสพัฒนา

มีแผนจะจัดประชุมจำนวน 4 รุ่น แต่เนื่องจากตรงกับกำหนดการลงตรวจราชการของผู้ตรวจราชการเขต 4 จึงทำให้จัดประชุมได้เพียง 3 รุ่น แต่ได้วางแผนติดตามให้คำแนะนำแทนในพื้นที่จังหวัดสระบุรี

ปัจจัยความสำเร็จ

เนื่องจากการจัดประชุมที่สนับสนุนการดำเนินงานของเครือข่ายให้มีเวทีแลกเปลี่ยนเรียนรู้ ทราบสถานการณ์ของพื้นที่ นโยบาย นำสู่การวางแผนดำเนินการโดยเจ้าหน้าที่ที่เกี่ยวข้องได้มีโอกาสวางแผนการทำงานร่วมกัน

2. จัดประชุมสนับสนุนการดำเนินงานและนำเสนอผลการดำเนินงานอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์ของเขต 2

ผลการดำเนินการของกิจกรรม

จำนวน 1 รุ่นในวันที่ 12 พฤษภาคม 2557 ณ ห้องประชุมโรงแรมลพบุรีอินน์รีสอร์ท จ.ลพบุรี มีผู้เข้าร่วมประชุมทั้งหมด 196 คน เป็นชาย 27 คน หญิง 169 คน

ปัญหา อุปสรรค โอกาสพัฒนา

เนื่องจากเป็นช่วงที่พื้นที่มีการะงานประชุมและการกิจต่างๆมาก ทำให้จำนวนกลุ่มเป้าหมายมาไม่ครบตามที่กำหนดไว้

ปัจจัยความสำเร็จ

- 1.พื้นที่ให้ความสนใจเข้าร่วมประชุม
- 2.ได้รับการสนับสนุนวิทยากรจากสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์ และ อำเภอนำร่องที่ประสบความสำเร็จในการดำเนินงาน อำเภอนามัยการเจริญพันธุ์ได้แก่ อำเภอนองม่วงจ.ลพบุรี อ.บ้านนา จ.นครนายก อ.วังม่วง จ.สระบุรี รพ.สต.บ้านหนองปลิง จ.ลพบุรี
- 3.ได้รับการสนับสนุนสื่อประกอบการจัดประชุมจากสำนักอนามัยการเจริญพันธุ์จำนวนมาก

สิ่งที่จะดำเนินการในปี 2558

- ประเมินมาตรฐาน รพ.ที่เป็นมิตรกับวัยรุ่น
- ประเมินมาตรฐานอำเภออนามัยการเจริญพันธุ์
- ประชุมแลกเปลี่ยนเรียนรู้กระบวนการพัฒนาทักษะชีวิต ด้วยการสอนเพศศึกษา กับภาคีเครือข่ายศูนย์อนามัยที่ 2 สระบุรี
- คลินิกให้การปรึกษาวัยรุ่นใน Health Plaza ศูนย์อนามัยที่ 2 สระบุรี

เทวินทร์ วารัตรี
086-3277561

VLADSTUDIO